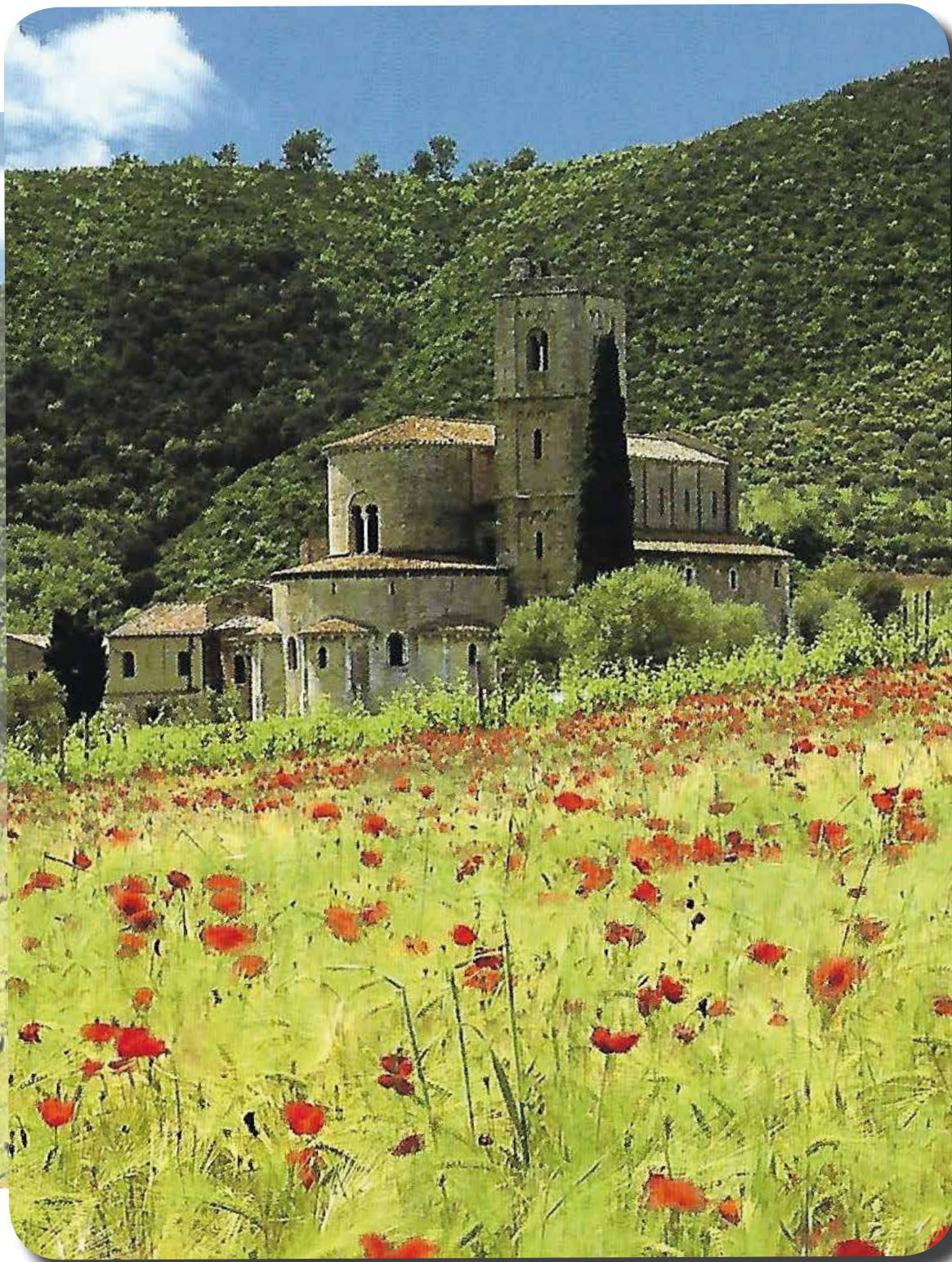


PARAULES i FETS *de Dones*

Col·lectiu de Dones en l'Església, per la Paritat
Número 81 · Maig · Juny · Juliol · Agost 2018



**L'accés de la dona als ministeris ordenats
en l'església catòlica actual**

L'ESTIU S'ACABA, JA NO HI HA TEMPS PER A DESCANSAR!



Bé, aquest és un títol que no és pas del tot veritat perquè la vida sempre continua i nosaltres estem acostumades a observar o a recordar i revisar la feina feta, o a pensar com hem d'enfocar el curs que estem a punt de començar... Unes i altres hem fet alguns viatges, hi ha qui se n'ha anat per les Amèriques, altres s'han quedat per Europa, que Europa també és el poble del costat, i sigui en avió, sigui en tren o sigui amb el bus totes ens hem mobilitzat. El que importa no és el destí, ni si es tracta de la muntanya o del mar, perquè la cantonada de casa meua és l'*estranger* pel qui viu obert de fronteres enllà.

En aquest anar i venir, repasso el que m'he anat trobant i tot allò que he compartit, que hem compartit, gràcies als correus i les informacions que ens arriben a través de tots els mitjans que la tècnica moderna ens ha deparat. Haig de triar i em quedo amb dos aspectes: no puc deixar de banda el greu problema de la **migració** i l'eterna qüestió del problema de **les dones en l'Església** (i en les Esglésies, de passada sigui dit). La migració perquè arreu d'Europa és igual: massa famílies, massa homes, dones i infants han d'abandonar la seva llar per aventurar-se en la incertesa d'un futur en un món desconegut que no es veu gens clar. Cada viatge ha estat acompanyat del sofriment, que per a alguns, escapant de la mort de casa seva, aquesta els ha vingut a trobat en el mar.

En la necessària reflexió, ens hi ha acompanyat una colla de dones i homes que a través de la seva paraula ens han recordat que tots som **Fills i filles d'un pelegrí** i que el nostre compromís emergeix del missatge més pregon de l'Evangeli: **Era foraster i em vau acollir**. Uns i altres ens fan pensar en el fenomen de la migració com a "**signe dels**

temps", el temps d'avui; ens han situat en la tradició dels Pares de l'Església i en els gestos del Papa Francesc amb els immigrants i refugiats. I en un signe d'esperança lúcida, hem vist com l'alcalde **Ada Colau** i el bisbe **Joan Josep Omella**, precisament arran del problema, es van donar la mà i, sense perdre la seva identitat, ens van fet veure que el que uneix no són les idees, sinó el compromís pels més necessitats. ¡Com desitgem que aquest camí continuï!

El segon dels aspectes, aquell que sempre ens acompanya i que no podem abandonar, és el nostre, **el de les dones**. ¿Què se n'ha fet d'aquell interès pel diaconat femení? ¿Quan veurem el resultat dels treballs? O, potser més val no parlar-ne massa? Perquè, què en podríem fer, les dones,

d'un diaconat que restés tancat a l'accés al presbiterat? Ni ens agrada i moltes de nosaltres ni el volem, perquè és remenar-ho tot per a no canviar res d'essencial. Nosaltres ja tenim el "Memorial"! El que volem és estar en les taules de negociació! També en aquestes pàgines hi trobarem algunes idees sobre el tema. No són novetat, però posen de relleu el tarannà de l'autora, que senzillament s'expressa amb la tossudesa i la voluntat de no voler callar. No sé fins on pot arribar la rebel·lió contra el patriarcat eclesial, però el que no podem fer és callar. Si fins i tot l'Osservatore Romano ha estat capaç de denunciar les "condicions de semiesclavitud en la que viuen moltes religioses, convertides en serventes de bisbes i cardenals", però ignorem és si en el Vaticà es llegeix aquest diari....

Ja no és qüestió de reclamar el sacerdoci femení, el que cal és el canvi de l'estructura eclesial, piramidal i patriarcal. No és aquesta la palestra més idònia per a debatre el tema, per això em limitaré a recordar unes paraules de la sor Lucía que totes coneixem: "No s'ha de mirar tant Roma (*torticulis* de la que ja parlava el cardenal Jubany, recordo jo), s'ha de mirar l'Evangeli i actuar [...] la marca del clericalisme i d'un patriarcat enquistat, intenta bloquejar el pas de la dona", però nosaltres afegim: el retardaran però no l'impedirán!

I en el rerefons el **17A**, la memòria del greu atemptat a la Rambla de Barcelona i de Cambrils; recordem, plorem amb les famílies de les víctimes, preguem perquè pari la violència, però per damunt de tot estimem, perquè no volem caure en la temptació de l'acusació fàcil i falsa d'uns germans sempre acusats. ¡L'amor ens ha d'empenya a voler sortir de la ignorància!



Col·lectiu
de Dones
en l'Església

PER LA PARITAT

PARAULES i FFETS de Dones

SUMARI

- | | | |
|------------------------|-----------------------------|--------------|
| 1 Portada | 6, 7 Pàgines centrals | Preu 3 euros |
| 2 Editorial | 8, 9 "Gaudete et exultate" | |
| 3 Sabadell | 10,11 Ecumenisme | |
| 4, 5 Consciència i Deu | 12 Presència del Col·lectiu | |

La redacció d'aquest número s'ha tancat a l'agost de 2018

Coordinadora: Mercè Sasot Bach • Consell Redacció Roser Solé Besteiro, Mariona Sauri Pujol, Imma Saula Saló, Paloma Llorente Mejias, Assumpta Sesma Vilagrassa, Mercè Sasot Bach
• Han Col·laborat: Montserrat Grané, Ana Polo Vidal, Ana Gimeno, Neus Forcano, Roser Solé • Tallers Gràfics de Rúbrica Editorial · D.L.B-22227-1995

Col·lectiu de Dones en l'Església · C/ Rocafort, 242 bis, 1r 11 D · 08029 Barcelona - Tel. 93 319 23 42 - cde@donesesglesia.cat - www.donesesglesia.cat



REFLEXIONS D'UNA ÀVIA (QUE COM QUE LI COSTA FER FLEXIONS ARA FA REFLEXIONS)

Fa fred avui al carrer i no puc evitar pensar, amb angoixa, en els sense sostre. Jo arribo a casa, obro la porta i una acollidora escalforeta em dóna la benvinguda M'agrada casa meva, està tan plena de vida! Llibres folrant les parets, alternant amb quadres que em porten records i fotos de família... ara hi visc sola... m'agrada estar-hi... quan hi sóc, que els meus fills diuen que no hi sóc mai!

Ja sóc gran, sabeu? Què dic gran! Ja sóc vella. Em considero així des que en vaig fer vuitanta, que ja són molts (ara en tinc 89). No em feia gens de gràcia complir-los, encara que tothom em digués que no els aparentava. D'amagat meu, fills i néts em van organitzar una festa, que no puc negar que em va encantar. Més que res per la dedicació i l'esforç conjunt de tots ells. També per l'àmplia concurrència que va posar de manifest quants amics tinc. Sí, va estar bé, molt bé, però i després què? No paro de rebre missatges electrònics cantant les excel·lències de la vellesa, que per mi que es confonen amb la bellesa amb 'b' alta, perquè vaja, ja em direu, amb franquesa, què té de bo fer-se vell? Jo encara representa que sí que estic bé, sense entrar en detalls, com se sol dir, que sí hi entréssim... ui! De coses petites i molestes no en

falten i sort de les pastilles per això i per allò, no? i no em direu que les perspectives de futur siguin gaires prometedores... siguem realistes, cada dia aniré a pitjor de ben segur.

I això que em resisteixo, eh? Que procuro interessar-me per tot, seguir amb la majoria de tasques a què m'he dedicat... però és clar que ja no em cal cuidar dels fills ni tan sols dels néts que ja viuen la seva vida. Com a novetats, ara tinc besnéts, que són una joia, una exaltació de la vida, però és clar, els veig poc. Estic jubilada del meu treball remunerat i delego funcions en l'ONG Mans Unides en què més he participat, tot i que continuo en moltes altres coses, tant d'interès social, com Dones en l'Església, com cultural, GRUPS DE LECTURA com fins i tot físic, TAIXÍ. A més, m'agrada escriure i llegir (això últim amb certs dificultats visuals) i participo en concursos...

Resumint, que em sento sola o almenys poc acompanyada, insegura, que no sóc precisament optimista, però tampoc depressiva i que vull viure plenament la vida (i qui no?) fins al final, mentre pugui. Però costa pujar la costa. O ja sóc a dalt i haig de començar a baixar? Cada dia és un dia més o un dia menys? Beneixo el nou dia que se m'ofereix cada matí en obrir els ulls i vull omplir-lo, si més no, d'amor. Sento a parlar molt del poder del contacte físic, de les abraçades i les trobo a faltar, és cert que mai he estat gaire afectuosa ni petonera ni això ha estat signe predominant de la meua família, però ara, precisament ara, ho trobo a faltar. D'alguna cosa m'he de queixar! Moltes amigues se'm moren o estan pitjors que jo, les colles es van desmuntant...

Voldria acabar aquesta reflexió, amb alguna cosa positiva. Tinc molts bons records del passat i m'hi puc refugiar: una infància i joventut tranquil·les, el meu feliç matrimoni que va durar vint-i-sis feliços anys (però seguits de més del doble de viudetat) els meus quatre fills font d'il·lusió, els meus set néts i els cinc besnéts que tots ells existeixen en bona part gràcies a mi i de tots n'estic orgullosa. I els anys d'estudis i els de mestra. I tinc més de cinquanta àlbums de fotos de viatges, amb els que els puc reviuir i centenars d'escrius alguns editats i altres premiats, sempre a punt per rellegir. I constància de diversos reconeixements que se m'han fet. No em puc queixar ni em queixo del meu passat. En dono gràcies, "gràcies a la vida que m'ha donat tant". Tampoc el present, després de tot, no puc pas dir que sigui dolent. És el futur el que m'espanta? Però el futur no existeix, encara, cal viure l'ARA!

Montserrat Grané

SUPORT AL PAPA FRANCESC ENFRONT DE LES CRÍTQUES

Hem pogut veure aquests dies que el papa Francesc és víctima d'una campanya de deslegitimació, pel que se l'invita a renunciar. Tenim poc espai, però molt gran i carregat d'esperança perquè la veritat dels fets surti sempre pel damunt de les mitges veritats i que la justícia col·loqui fets i persones al seu lloc. Tant de bo sigui un llarg pontificat en el que Francesc pugui portar el pla de renovació que s'ha iniciat fins al final.

Col·lectiu de Dones en l'Església, per la paritat.

UN NOU PARADIGMA DE L'ANTROPOTEISME A LA REALITAT ÚLTIMA

Els nous paradigmes sempre semblen impossibles perquè estan molt lluny de la nostra visió quotidiana i objectiva de les coses. Quan aquests models apareixen en el nostre panorama, han de passar per un procés molt llarg de condicionament perquè les nostres mentes racionals puguin adaptar-se, sense molta resistència, a les noves formes de realitat que els científics ens revelen amb els seus nous descobriments. La complexitat per entendre les noves proposicions radica en les nostres pròpies limitacions, que ens imposen els actuals sistemes perceptius sobre el món fenomènic envorant. La ciència ha descobert a través de la física de partícules que la visió actual que tenim de l'univers, fragmentada i mecanicista, és incorrecta: l'univers és un tot holístic i interconnectat i qui produeix aquesta unió en un nivell fonamental és la Consciència. Aquesta és descrita com la pròpia realitat energètica potencial, i en la seva potencialitat és alhora "causalitat" i "finalitat". Aquest camp de consciència que ens envolta i del qual també formem part és qui col·lapsa la funció d'ona de les partícules elementals, per crear la realitat tangible i concreta que coneixem, el món mesurable i observable; resulta ser un món d'efectes sense cap poder intrínsec. Com la ciència ha descobert, el veritable poder creatiu resideix finalment en els dominis infinitament poderosos de l'invisible i el no lineal, la realitat desapareix davant els nostres ulls i entrem en el terreny del subjectiu, descobrint que per conèixer la veritable naturalesa de les coses hem d'anar més enllà dels límits de la percepció.

La Consciència s'erigeix des de la nova perspectiva científica com la causa del món de formes que coneixem i això ens revela que estem governats per una Causació Descendent, la qual cosa implica que el més subtil és l'origen de totes les partícules que formen el que coneixem a nivell objectiu o perceptiu com a matèria. L'empirisme científic ha fet un veritable salt quàntic, sense pretendre-ho, en entrellçar el comportament de la naturalesa a escales espacials petites amb els fenòmens de l'autotranscendència mística,

descobrint que al final, després de segles amb camins divergents, mai van estar tan separats com creien: les dues representacions de la realitat han portat al mateix punt des de diferents vies: els primers han necessitat de la refutació experimental per acceptar-ho. Amb l'aparició d'aquest nou context, a la llum dels últims descobriments, també s'obren davant nosaltres nous nivells de coneixement per explorar i una oportunitat única de transcendir el nostre actual estat de desenvolupament.



Si mirem enrere en la història de la humanitat, veiem com va haver-hi una època, on els humans ens acostàvem als nostres déus, atorgant-los els nostres propis atributs personals. Aquesta necessitat d'antropomorfitzar el diví es derivava del coneixement que en aquells temps teníem de la nostra realitat. Tot girava entorn de la figura humana que era la culminació de tota la creació en el regne terrenal, així els nostres creadors, habitants del regne celestial, havien de ser sens dubte a imatge i semblança nostra. Però aquests

déus també van ser investits amb tota la nostra part negativa, la nostra ombra, que projectada sobre ells, van originar uns creadors iracunds i venjatius, justificant totes les atrocitats que els homes cometien a la terra en el seu nom. Veiem com el nostre nivell d'enteniment i consciència forma i limita la realitat que ens envolta. Tot depèn de la perspectiva de l'observador, allò que és local tot és relatiu i l'únic criteri que tenim és la informació que rebem a través de les nostres percepcions, però no oblidem que aquestes són enganyoses i limiten enormement l'aprehensió del que és realment veritable i immutable.

Ara el nou paradigma científic ens connecta tots els éssers dins d'un gran "sistema", que evoluciona conjuntament en una immensa xarxa d'interacció; aquesta Realitat Última ens fa participants de la seva essència, de fet som part intrínseca de la seva configuració. Això ens recorda que res roman aïllat ni desconnectat de la resta. Som un element individual d'un gran disseny fractal que conté els models per definir la totalitat. Aquesta consciència individual reflecteix el patró de l'absolut, la nostra Realitat Major. La divinitat ja no resideix fora de nosaltres sinó que formem part essencial d'ella, el nou paradigma ens porta just a la vora del cau, tot el que ocorre després depèn de nosaltres. Si aconseguim traspasar el llinar, la nostra percepció es transformarà en un resplendent despertar. Aquesta nova visió espiritual provocarà una resposta de suport des dels nivells superiors

Si mirem enrere en la història de la humanitat, veiem com va haver-hi una època, on els humans ens acostàvem als nostres déus, atorgant-los els nostres propis atributs personals.

1. DRA. THÉRÈSE BROUSSE, Conciencia-Energía. Estructura del hombre y del universo. Taurus Ediciones. 1981
2. THOMAS CAMPBELL, MY big toe. (Trilogy –Awakening-Discovery-Inner Workings)

La divinitat ja no resideix fora de nosaltres sinó que formem part essencial d'ella, el nou paradigma ens porta just a la vora del cau, tot el que ocorri després depèn de nosaltres.

de consciència i descobrirem que la nostra intenció focalitzada a conèixer el superior, pot ser el catalitzador que ens desconnecti finalment de l'afecció que tenim als sentits.

La perspectiva limitada i local que posseïm no ens deixa veure el panorama complet, ens aïlla de la gran obra de la qual formem part i no ens deixa percebre que el sofriment humà únicament pot esdevenir pel sentiment de desconnexió que patim. En viure tancats en les nostres closques individuals a causa de la por i la pressió instintiva per sobreviure, aquesta limitació interna ens fa egoistes i desconsiderats. Tot comença a cobrar més sentit amb aquesta nova peça del gran puzzle que ens proporciona la ciència i, si tots finalment formem part d'una Consciència Major, sols hi ha una acció que pot cohesionar i fer evolucionar el conjunt: la cooperació, la qual aconsegueix materialitzar-se a través de l'amor.

Aquesta emoció universal també experimentarà una gran transformació amb l'assumpció del nou paradigma en les nostres vides, i tot el que sentim des del nivell emocional té el potencial de convertir-se en un nou nivell d'estat, on l'amor es revelarà finalment en què som capaços de Ser. En aquest nivell, el valor qualitatiu de les accions que emprendrem serà determinat pel context. I les autèntiques motivacions, que resideixin darrere de les nostres eleccions, ja no podrem amagar-nos darrere d'accions buides o sense fonament. La capacitat d'estimar és inversament proporcional a l'ego i a la por que el nostre Ser conté, la humilitat i la compassió és el que queda quan l'ego desapareix, sent l'amor el resultat final, un èxit merescut en l'evolució de la nostra consciència. L'amor es revela en aquesta nova posició com el nostre propòsit evolutiu en majúscules, on adquirirem una percepció més àm-



plia sobre la naturalesa i el sentit de la vida. Aquesta visió amplificada millora la qualitat de la nostra consciència i fomenta la nostra capacitat de lliurament. Un individu equilibrat i en ressonància amb aquest nou nivell de coneixement, comprèn que forma part d'una Consciència Unificada i és productiu per al seu ecosistema, és conscient d'estar interactuant amb un tot major del qual té cura com a si mateix. Per arribar a interactuar amb aquest sentiment tan unitiu, hem de ser capaços de veure i sentir la perfecció i la bellesa que existeix en essència, en tot el que ens envolta, i que tot mereix ser respectat i venerat.

El nostre Déu habita en aquest absolut del qual formem part, però la nostra ment humana no funciona bé amb conceptes tan abstractes, al no tenir paràmetres per poder assimilar-ho pensem que solament podem seguir integrant-lo des de la creença. No obstant, si aconseguim eliminar la falsa dicotomia que és generada pels nostres sentits perceptius, llavors la naturalesa exacta de la Realitat Última és clara i òbvia. Quan haurem transcendit les limitacions de la nostra cognició i ens haurem endinsat en el terreny de l'espiritual, podrem evidenciar que tota existència no és sols resultat de la creació, sinó que l'existència en si no és diferent del creador. Si podem deixar enrere el nostre agafador intel·lectual, haurem aconseguit acostar-nos a aquesta nova realitat que ens espera des del lliurament progressiu que no renuncia, a l'Amor Profund que resideix en aquests nivells de consciència. La dinàmica essencial de la recerca

espiritual es tradueix a desprendre's del que ens manté encara adherits al nostre pur interès personal. El domini espiritual sempre està present, és omnipresent, cal despullar-nos de tot allò que ens impedeix poder experimentar-lo.

En aquest nivell de consciència ja no necessitem orar per acostar-nos al Creador només hem de deixar de pensar i amb la nostra ànima silent sentir que som un amb Ell; en aquest moment, tota l'energia potencial de l'absolut que puguem assimilar serà manifestada a través nostre i podrem veure i sentir amb els ulls de la totalitat. En la realitat no dualista de pura subjectivitat, tota il·lusió desapareix i el vel que cobria el nostre oblit s'esquinça definitivament per mostrar-nos tota l'esplendor oculta a les nostres ànimes adherides al món perceptiu. La por que sentim en els nostres cors és sols un miratge que ens confon i coacciona enormement, només són les ombres que es mouen en un món d'efectes. La Realitat Última és el nostre veritable estatge, la causa última que existeix des de sempre, l'energia constructiva que possibilita la continuïtat de tot l'entramat de l'existència. Nosaltres, com a part individualitzada d'aquest gran sistema, estem cridats a seguir amb l'expansió i l'evolució de l'obra, sent els portadors de l'espurna divina. Hem de fertilitzar nous estats de consciència més profitosos, que serveixin de sòlida plataforma per a les nostres creacions. Així ad infinitum.

Ana P. Vives
Psicoterapeuta i psicoanalista
(Traducció)

L'accés de la dona als ministeris ordenats a l'Església catòlica actual

Des dels orígens del cristianisme, fins als nostres dies, hi ha hagut un gran desenvolupament de les ciències humanes i socials, així com de les ciències naturals i de la tecnologia. Actualment existeix un panorama divers pel que fa al reconeixement de la dona en la societat. La proclamació dels Drets Humans per part de l'ONU (1948), les quatre Conferències internacionals sobre la dona organitzades per Nacions Unides, que es van celebrar a Ciutat de Mèxic (1975), Copenhaguen (1980), Nairobi (1985) i Beijing (1995), posen en relleu la importància que ha aconseguit aquest reconeixement en l'àmbit mundial. A partir de la conferència de Beijing van seguir una sèrie d'exàmens quinquennals, en els quals gradualment es reclamen mesures justes per promoure la igualtat de la dona, en tots els àmbits: educació, sanitat, autonomia, participació política i social, igualtat en la retribució salarial, accés a la justícia, etc., i mentre que tot això succeeix, l'Església catòlica continua en l'immobilisme, negant-se a reconèixer la dignitat de la dona. Però quins arguments presenta l'Església catòlica per impedir l'accés de la dona als ministeris ordenats? Comentaré, en primer lloc, dos textos del Magisteri que actualment segueixen vigents i que impedeixen l'accés de la dona al sacerdoci; a continuació, alguns nombres del Dret Canònic, i finalment com es veu el tema des de l'ecumenisme.

1. El primer text és la Declaració Inter Insigniores de Pau VI, 15 d'octubre de 1976. Exposo alguns dels arguments que el document esgrimeix per justificar l'exclusió de la dona del sacerdoci:

1.1 - La tradició. *La gran Església mai va admetre l'ordenació sacerdotal vàlida de les dones, sols va formar part de les pràctiques de grups herètics que van ser rebutjades i condemnades (nres. 6-9).* Avui sabem que aquesta afirmació és falsa. Les recerques literàries i els estudis epigràfics demostren el contrari.

1.2 - La pràctica dels apòstols. *Els apòstols van ser fidels a Jesús i, a pesar que algunes dones van col·laborar en la labor apostòlica, en cap cas van ser ordenades (nres. 14-17).* Jesús no va instituir el sacerdoci, B. Häring admet que «l'Església dels tres primers segles no va conèixer (...) ni el concepte ni la realitat d'un clergat»¹. En el transcurs del segle III es consuma definitivament la divisió entre clergat i seglars².

1.3 - La fidelitat a l'actitud de Crist i dels apòstols. *En conseqüència, l'Església catòlica no pot apartar-se d'aquesta actitud, ni està autoritzada a innovar (nres. 18-24).* Jesús a l'evangeli ens diu: "Ningú posa vi nou en bots vells; si ho fes així, el vi nou rebentaria els bots i s'escamparia, i els bots es farien malbé. El vi nou s'ha de posar en bots nous" (Lc 5, 37-38). D'altra banda, en el n° 44 la *Gaudium et spes* diu el següent: "(...) Aquesta adaptació de la predicació de la paraula revelada ha de seguir sent la norma de tota evangelització [...] És propi de tot el Poble de Déu, però especialment dels pastors i teòlegs, escoltar amb l'ajuda de l'Esperit Sant, i destriar i interpretar les diverses veus del nostre temps (...) per conèixer amb més profunditat aquesta mateixa constitució, expressar-la millor i acomodar-la de manera més adequada als nostres temps».

1.4 - La promoció i defensa de la igualtat dels drets de l'ésser humà no poden ser un argument a favor del sacerdoci femení, ja que l'Església constitueix una societat diferent d'altres. És original en la seva naturalesa i estructures, governant-se segons uns criteris d'autoritat diferents dels altres estats. El sacerdoci no forma part dels drets de la persona ni pot convertir-se en una forma de promoció social, ja que és una vocació específica dels homes (nres. 34-39). Herbert Hart veu els drets humans com a «pares de la llei: ells motiven legislacions específiques. La idea de drets morals, ha servit en la pràctica, com a base d'una nova legislació (...) Inspirar noves lleis constitueix

certament una manera en què la força ètica dels drets humans ha estat desplegada de forma constructiva". Per què no reconeix l'Església els drets morals de les persones?

2. El segon document vigent en contra de l'ordenació de les dones és de sant Joan Pau II, la Carta Apostòlica **Ordinatio Sacerdotalis**⁴ dirigida als bisbes. En el número, s'afirma que "(...) Per tant, amb la finalitat d'allunyar tot dubte sobre una qüestió de gran importància, que concerneix a la mateixa constitució divina de l'Església, en virtut del meu ministeri de confirmar



en la fe als germans (cf. Lc 22,32), declaro que l'Església no té de cap manera la facultat de conferir l'ordenació sacerdotal a les dones, i que aquest dictamen ha de ser considerat com a definitiu per tots els fidels de l'Església». Sent la vida humana precària, limitada a l'espai i al temps, es pot afirmar que «alguna cosa» és definitiu? Però a més, el 29 de juny de 1998, la Congregació per a la Doctrina de

1. B. Häring, Heute Priester sein. Eine kritische Ermütigung, Friburgo de Brisgovia, 1966, pp 47-49.

2. Haag, Herbert, ¿Qué Iglesia quería Jesús? Ed Herder, Barcelona 1998, p. 105

3. Citado por Amartya Sen, La idea de la justicia, Taurus, Madrid, 2010, pp. 395-396.

4. https://w2.vatican.va/content/john-paul-ii/en/apost_letters/1994/documents/hf_jp-ii_apl_19940522_ordinatio-sacerdotalis.html

5. http://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_19951028_dubium-ordinatio-sac_en.html

la Fe declarava, que l'ensenyament sobre el caràcter masculí del sacerdoti és infal·lible.

Vegem ara com recull el Dret Canònic aquesta qüestió, amb alguns exemples:

Cànon 96

«Pel baptisme, l'home s'incorpora a l'Església de Crist i s'hi constitueix persona, amb els deures i drets que són propis dels cristians, tenint en compte la condició de cadascun, quan estiguin en la comunió eclesial i no ho impedeixi una sanció legítimament imposada».

- A la dona, ni la hi esmenta.

Cànon 207

1. «Per institució divina, entre els fidels hi ha a l'Església ministres sagrats, que en el dret es denominen també clergues; **els altres** es denominen laics».



- Separació dels fidels, per 'institució divina'. L'Església està formada pel clergat i «els altres».

Cànon 1008

«Mitjançant el sagrament de l'ordre, per institució divina, alguns d'entre els fidels queden constituïts ministres sagrats, en ser marcats amb un caràcter indeleble, i així són consagrats i destinats a servir, segons el grau de cadascun, amb nou i peculiar títol, al poble de Déu».

• Diu, «per institució divina». El sagrament de l'ordre és per 'institució divina'? O va anar més aviat un imperatiu de l'Imperi Romà, per donar al cristianisme un estatus de religió equiparable a les de l'Imperi? En afirmar que el sacerdoti és d'institució divina, la qüestió passa a l'àmbit del sagrat i l'Església l'ha convertit en intocable, però no ho és.

• Recordem la vida i els fets de Jesús: les benaurances (Mt 5, 1-12), el Judici final (Mt 25, 31-46) i l'episodi del jove ric (Mt 19, 16-22) són missatges laics.

Cànon 1024

«Només l'home batejat rep vàlidament la sagrada ordenació».

• Vulnera la Declaració universal dels Drets Humans—que l'Església no ha signat—i la llei d'igualtat d'Espanya, de 2008, entre altres. Urgeix una revisió del Dret Canònic en la qual es tracti de forma inclusiva a tots els batejats, homes i dones, que elimini la separació entre el clergat i els laics.

3. Pel que fa a l'ecumenisme:

3. El document final de la Segona Assemblea Ecumènica Europea (Graz 1997), en la segona Acta final, l'apartat (A16) diu el següent: «Confessem davant Déu que avui dia persisteix una actitud indigna cap a les dones a les nostres Esglésies i en les nostres societats. Déu va crear l'home i la dona a la seva pròpia imatge i semblança. Jesucrist, Déu fet home, va tractar amb igualtat a homes i a dones, sense considerar les seves diferències, sinó la seva unitat, tal com es diu en la carta als Gàlates 3,28. Malgrat això, subsisteix la creença fonamentada a vegades, en textos bíblics i en la tradició, que les dones són menys imatge de Déu que els homes, per la qual cosa, consegüentment, el seu ser i el seu paper és de menor valor i mereixedor de menys respecte. Per aquest motiu, les dones s'han vist supeditades als homes a l'Església, a la família i a la societat. Són exemples el fet que encara no es concedeix espai suficient a les dones per exercir la riquesa dels seus carismes i vocacions en els diferents ministeris (1 Cor 12, 4-13) i en els organismes de presa de decisions de les nostres Esglésies. La violència física dels homes cap a les dones abasta des de la discriminació sistemàtica econòmica i política, fins a les formes quotidianes d'opressió domèstica. Si es pren de debò el significat del baptisme, que és la incorporació de tots els cristians batejats en el cos de Crist, tots els

actes de violència contra les dones, com els dirigits contra qualsevol ésser humà, s'han de considerar ferides infligides al cos de Crist».

Què significa la igualtat?

Soledad Murillo, professora de Sociologia de la Universitat de Salamanca, defineix la igualtat com «una norma de comportament, que es distingeix pel respecte, tant a l'espai públic com al privat. És l'equivalència de drets, igualtat de consideració al mateix nivell. La igualtat no és un tema de dones; és un tema de reconeixement». Hem d'admetre, que la jerarquia de l'Església catòlica manté una postura immobilitada pel que fa a l'acceptació de la dona, no reconeix la igualtat, la infravalora i la segueix marginant. Considero important que l'Església assumeixi els següents temes:

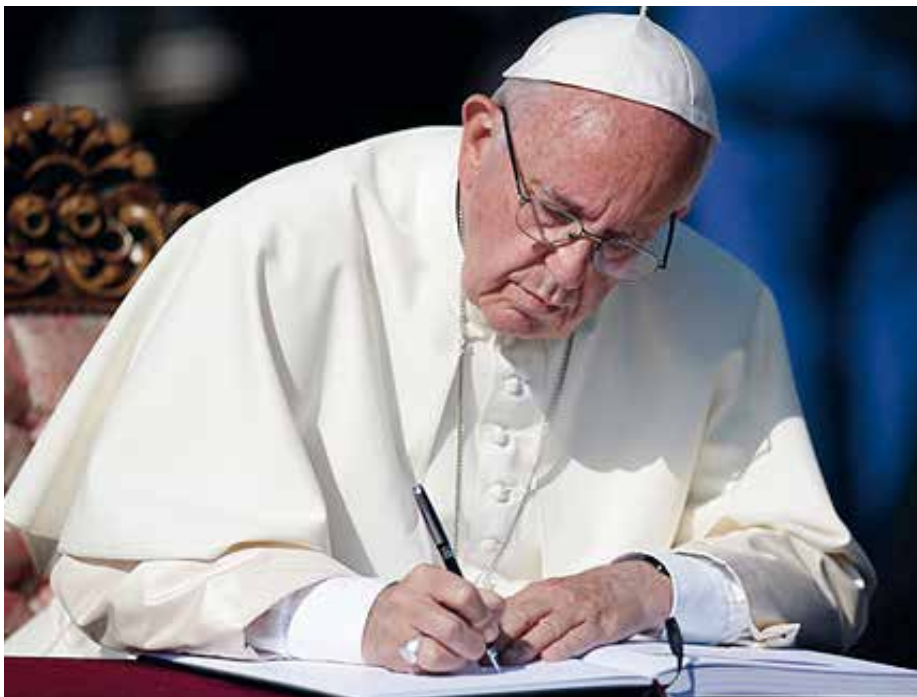
1. Tres evangelis canònics reconeixen l'autoritat de Maria Magdalena com a testimoni de la mort i resurrecció del Senyor: és apòstol del Senyor. El Senyor no va excloure a les dones de l'experiència pasqual.
2. L'Església catòlica ha de reconèixer la dignitat de la dona, i donar-li accés a l'exercici dels ministeris (a tots els ministeris), per què es parla només del diaconat?
3. No es tracta de clericalitzar a la dona, més aviat seria desitjable desclericalitzar l'Església. Exercir els ministeris des del poble de Déu, per al poble de Déu, sense discriminacions.
4. L'Església institució encara no ha condemnat la violència de gènere. No reconeix, ni demana perdó per les agressions i abusos infligits a les dones, dins i fora de l'Església.
5. La difusió de la teologia feminista, que enriqueix la reflexió teològica, tracta de denunciar i combatre els abusos de l'exercici del patriarcat: la violència de gènere, la marginació i l'exclusió de les dones i de les nenes, en l'àmbit de les religions i de la societat.
6. La reforma del Dret Canònic, ja que presenta grans deficiències en el reconeixement i el tracte equànim, pel que fa a la dona.
7. Vol canviar l'Església? L'Església i la tradició han de canviar, si vol ser fidel, al missatge de Jesús i a la humanitat.

Acabo aquesta reflexió amb unes paraules de l'expresidenta de la República d'Irlanda, Mary McAleese: «Només una Església d'iguals és digna de Crist».

Ana Gimeno Cristòbal
Llicenciada en estudis eclesialstics
(Traducció)

ALEGREU-VOS I CELEBREU-HO!

Comentari a partir de l'exhortació "Gaudete et exsultate" del Papa Francesc



Tant l'alegria com la felicitat sorgeixen de dins. Emoció i actitud vital que, quan s'expressen, gairebé ens sorprenen a nosaltres mateixes. Perquè per a les cristianes, i també per a altres creences religioses o ètiques humanistes, descobrim que l'alegria profunda neix de la coherència del sentir i de l'actuar que no té res a veure ni amb la perfecció moral, ni amb l'asèpsia emocional, ni amb l'absència de dolor, de sofriment o de tot allò que ens empipa o no ens agrada. Som encara en temps de pasqua; acabem de celebrar la llum i la renovació de la vida; tornem a estar en camí com les dones enviades a proclamar que el Crist és viu, com els d'Emaús, com els deixebles i les deixebles temerosos i confosos que no sabien què havien de fer o què havien de dir després del que havia passat.

Des de la por, des de la pèrdua d'objectiu i de sentit de la vida, és des d'on l'experiència de l'esperit del ressuscitat ens empeny a caminar de nou i a ser llum en el nostre aquí i ara. Aquesta primavera del 2018, el Papa Francesc ens ha regalat l'exhortació apostòlica **"Gaudete et exsultate"**, que a partir del verset 5,12 de Mateu, a més d'animar-nos a estar alegres per l'esdeveniment pasqual, ens convida a ser sal, a ser llum per als altres, paraula i acció eficient en consonància amb l'esperit de Jesús i d'aquells i aquelles que ens l'han transmès de generació en generació.

En aquesta exhortació, el Papa Francesc glossa les benaurances (Mt 5, 3-12 i Lc 6, 20-23) i les presenta com a nucli essencial de la fe i l'acció cristianes. Ens diu que les benaurances **"no són una simple invitació a la caritat, sinó una pàgina que il·lumina el misteri de Crist"** i fa una crida a actuar, contracorrent, perquè he pogut descobrir en l'altre un germà, una germana, amb qui solidaritzar-m'hi i conviure-hi. És, en definitiva, una crida a ser autènticament "feliç", o dit d'una altra manera, a ser "benaurat i benaurada".

Pot ser que tinguem el mot "sant" o "santa" associats a un comportament gairebé ingenu de bondat extrema o a l'acció perfecta d'alguna persona extraordinària. En canvi, en aquesta exhortació, **el Papa Francesc ens convida a escoltar la crida a la santedat com una proposta que es basa en l'antropologia cristiana: som amor i llibertat, però en relació, i estem cridats a donar el millor que som als altres. Es tracta de sentir-nos empeses a ser felices i benaurades de caminar en la seva presència i d'actuar obertes i confiades en el nostre present.**

Atrevir-se a ser sant, a ser santa, és "resistir-se a tenir una vida mediocre, aigualida", diu textualment el Papa. Déu persisteix i es dol davant la nostra indolència de "l'anar tirant". Déu-pare-mare vol el millor per a nosaltres. Estem fetes de llum i podem donar llum en abundància. Com podem encarnar la santedat? Atrevint-nos a encarnar la bondat, ens diu.

A l'inici de l'exhortació, el papa Francesc parla de l'ésser humà en qui creu el cristianisme. És un ésser humà acompanyat per Déu-Amor que no és creat sol, com a individu. Ja des de les primeres pàgines del Gènesi, ens recorda en un dels relats que Adam està sol i que de la seva "costella" (en el sentit de "costat") crea la seva companya Eva. Tradicionalment, s'ha interpretat tant malament aquest passatge, que oblidem que la simbologia del néixer del "costat" expressa una total igualtat entre la dona i el baró, a qui el text hebreu anomena amb la mateixa arrel (*ish i isha*), i que a més, comparteixen la mateixa essència: un de l'altre són os del mateix os, això és, carn de la mateixa carn. **El mite hebreu de l'explicació dels orígens de la humanitat ens regala una imatge d'una humanitat que és abans que res, relacional. És impossible que**

Déu no és un ser extern, allunyat. Ens transcendeix, però a la vegada, és una experiència immanent per a cadascuna, que és la que ens permet arribar a ser nosaltres mateixes. És una presència que ens convida a dir sí a una proposta de camí de santedat on em puc arribar a reconèixe'm fill/filla i germà/germana amb tots.

ens puguem entendre i ser feliços si no descobrim i experimentem aquesta relacionalitat.

Déu no és un esser extern, allunyat. Ens transcendeix, però a la vegada, és una experiència immanent per a cadascuna, que és la que ens permet arribar a ser nosaltres mateixes. És una presència que ens convida a dir sí a una proposta de camí de santedat on em puc arribar a reconèixe'm fill/filla i germà/germana amb tots.

El seguiment de Jesús és una imitació en la donació i l'obertura a Déu per ser per als altres i amb els altres. La santedat, afegeix, **"és el retrobament de la teva debilitat amb la força de la gràcia"**. En l'exhortació es diu explícitament que **"no existeix identitat plena sense pertinença a un poble"** i Déu va voler entrar, -i entra contínuament-, en la dinàmica d'un poble. Per això, parlem de comunitat dels sants i de l'església com a **ekklesia** ('assemblea de fidels' en grec).

En aquesta exhortació, el papa Francesc ens demana estrènyer lligams, crear comunitat. I no només dins l'església, sinó a obrir-nos per socórrer, ajudar, acompanyar i lluitar per la justícia en el nostre context. Ens recorda que ningú no té el monopoli de la santedat. Això no seria prendre's seriosament la força i la llibertat de l'esperit que actua on vol. Estem cridades a ser santes, a ser sants, perquè la santedat ens humanitza/cristifica, i aquest és l'objectiu i la font de la benaurança.

L'exhortació descriu bé els perills actuals de desviar-se cap el gnosticisme -que idealitza el coneixement i una Unitat Superior que menysprea la diversitat i l'encarnació en la història-, i per un altre costat, avisa també del desviament cap el pelagianisme -que idealitza la voluntat i l'esforç individual com si fos l'únic que ens pot permetre arribar a la santedat, a ser bones fidels-. Aquesta actitud pot dur-nos a pensar que se'ns retribueix el compliment dels rituals i els preceptes religiosos i ens oblidem que la gràcia i l'amor de Déu són gratuïts i que és Ell/Ella qui pren la iniciativa.

En el capítol quart de l'exhortació, ens anima a posar en pràctica actituds que deriven de les benaurances com ara, ser manses, pacients, humils; mostrar alegria i tenir bon humor; ser audaces; ser fermes en la fe i en l'exercici del discerniment perquè descobrim el que puc donar a cada moment. Com Jonàs, no hem de fugir de la missió que se'ns encomana ni hem de deixar-nos gronxar per una conformitat fàcil amb allò que està establert o amb els esquemes psicològics que repeteixo davant les mateixes situacions. Aquest esforç ha de poder contrarrestar **"l'ansietat nerviosa i violenta que ens dispersa i ens debilita; la negativitat i la tristesa; l'acèdia còmoda, consumista i egoista;**

l'individualisme, i tantes formes de falsa espiritualitat que ens abaseguen avui".



L'última i cinquena part del discurs, anima a combatre el mal i la distracció còmoda en què ens arrecerem si no mantenim una actitud expectant, enèrgica, valenta, per gaudir dels detalls i de l'atenció a les petites coses, per descobrir la gratuïtat i la bellesa de la vida. La pregària, el compartir i repartir en comunitat, deixar-se ajudar, guiar i confrontar la realitat, em podem obrir perspectives i nous horitzons per trobar el sentit i la felicitat de donar.

L'actitud del "gaudete et exsultate", doncs, és l'actitud del cristià i la cristiana en camí que segueix un programa d'humanització que no s'atura; que se sent vinculat a un poble, a una comunitat, que se sensibilitza davant el dolor dels altres, i que es disposa a estimar i a donar vida en abundància amb actitud humil, capaç de reconèixer errors, de perdonar i d'encarnar l'esperit de Jesús en la història. Bona pasqua de resurrecció.

Neus Forcano i Aparicio
Maig del 2018

Les dones cristianes parlen

L'Assemblea General del Fòrum es va convocar, en paraules de Kathy Galloway, de Glasgow, en l'eix d'un compromís constituït per unes idees, poudes en l'Evangelí, que venien a reforçar allò que ens hem repetit tantes vegades per a mantenir-nos dempeus en la conquesta dels espais que ens corresponen a les dones:

Hem de ser les dones persistents com la viuda pobre de l'Evangelí, per a actuar amb determinació contra el paternalisme religiós o el menyspreu de les institucions socials i polítiques; No ens en cansarem mai, no desapareixerem!.
Hem de ser dones de la resistència: No als abusos de poder, no a la violència de gènere, no a la feminització de la pobresa, i no a les explicacions religioses que pretenen mantenir les dones en els espais definits pels homes. No a les exclusions, ni de les dones ni de les persones migrants i de tot "altre". Hem de resistir a tot el que falsifica i disminueix la imatge de Déu entre els homes i les dones.

Hem d'esdevenir dones insistent, com Maria, la mare de Jesús, profetessa dels pobres del Nou Testament i que, amb Ella, podem repetir: "...ha dispersat els homes de cor altiu; derroca els poderosos del soli i exalta els humils..." (Lluc 1,51'53)

Finalment, **cal recordar quantes dones es troben en l'Escltura** que actuen en solidaritat amb el disegni de Déu; dones que parlen al marge de tota convenció cultural o religiosa; dones lliures dels prejudicis que encadenen la paraula. Seria important recordar-ho a les autoritats religioses del nostre temps.

Finalment, dones que volem actuar amb solidaritat amb les persones que pateixen, com va fer Jesús mateix, el que implica el desplaçament:



- D'una fe privada a un testimoniatge públic.

- D'un confort personal a una vulnerabilitat compartida.

- De l'autosuficiència a la interdependència.

Amb aquest esperit es va desenvolupar tot el treball del Fòrum, el qual es va concloure amb aquesta petita síntesi o missatge final:

"El Fòrum Ecumènic de Dones Cristianes d'Europa (EFECW) ha celebrat la X Assemblea General, del 7 al 12 d'agost de 2018, a Sokograd, Sèrbia, sota el lema **"Si les dones callen..."** (Ester, 4,14) ¹

Més de 100 dones, membres del Fòrum Ecumènic de Dones Cristianes d'Europa (EFECW), de 22 països i totes les tradicions de la família cristiana², s'han reunit per compartir en oració, amistat, debat i pelegrinatge³. La nostra reunió va tenir lloc al monestir ortodox Sveti Nicolaj de Soko Grad, Sèrbia. Agraïm les dones del país que van preparar la benvinguda i a tot el personal del monestir la generosa hospitalitat amb la que ens van acollir.

A partir d'una reflexió aprofundida sobre el llibre d'Ester i guiada per la frase: **"Si ens quedem callades en aquest moment ..."**, ens preguntem què vol dir "fer-se escoltar" com a dones de (i en) les nostres esglésies en els problemes que ens enfrontem.

Es va parlar de:

- La invisibilitat de les dones a les nostres esglésies.
- La importància del compromís de les dones en els àmbits socioeconòmic i polític.
- Sobre la violació dels drets, l'abús, la tortura i la violència contra les dones.
- La importància del diàleg ecumènic i interreligiós.
- La defensa dels drets humans de tothom, inclosos els dels migrants, els asilats i els sol·licitants d'asil.
- Contra les propagandes populistes.
- El paper de les dones en la construcció de la pau.

Al costat de les nostres germanes, demanem que el reconeixement i la participació de les dones es reconeguin plenament i de manera significativa a les nostres esglésies.

Seguirem desenvolupant i encoratjant projectes que ajudin a involucrar més les dones en els àmbits socioeconòmic i polític.

Aquest any 2018 celebrem el vintè aniversari de la celebració del *Decenni Ecumènic*⁴ en solidaritat amb les dones del *Consell Mundial d'Esglésies*. Lamentem que encara hi hagi la necessitat de donar a conèixer les seves prioritats originals i d'instar les esglésies a aplicar-les. En particular, demanem als governs que ratifiquin el *Conveni d'Istanbul*⁵ i les campanyes dels moviments "Thursdays in Black" i 'White Ribbon', com tot el que suposi detenir la violència contra les dones.



Amb les dones de totes les denominacions cristianes i totes les creences, caminem vers la igualtat i donem la benvinguda a ser membres del moviment "Side by Side"⁶ que lluita per la justícia de gènere.

Lluitem contra les lleis i polítiques vigents, nacionals i europees, que empenyen les dones a haver d'actuar per la seva supervivència a costa de la seva dignitat humana. Donem i donarem el nostre suport a totes les dones que són víctimes de traficants i contrabandistes.

Oferim a les dones una plataforma en la que es poden intercanviar experiències i coneixements, fer-se més conscients dels problemes i tenir una perspectiva més informada sobre el que les dones ens enfrontem.

Volem ser veus de pau i reconciliació a les nostres esglésies, a les nostres comunitats i al món sencer. En la nostra *peregrinació*, totes juntes hem creat un lloc d'expressió i un espai on compartir la força espiritual que ens anima. Renovades per aquest esperit, preguem Déu que ens condueixi pels nostres camins amb pau i alegria, com a senyals de l'amor de Crist per la Terra."

Sokograd, 11 d'agost de 2018

Roser Solé Besteiro
Membre del CDE

I. Es va recórrer a aquest text com una reflexió-introducció, proposant Ester com un exemple de coratge pel seu valent compromís en favor de la salvació del poble jueu de l'extermini. La pregunta era: "¿Pot Ester, una reina de l'antiguitat, ser un model per al nostre temps i per la nostra vida?" També nosaltres ens podem dir: "Si guardo silenci en un moment com aquest..."

II. A l'Assemblea hi havia representades les confessions/esglésies cristianes: presbiteriana, luterana, calvinista, reformada, ortodoxa (sota diverses denominacions segons el lloc de procedència) i ortodoxa-catòlica; església escocesa, església baptista, metodista, maronita, catòlica-romana i una representació de l'islam.

III. Pelegrinatge, no en sentit físic sinó "espiritual", de fer camí, tot i que en una tarda de silenci absolut es va proposar "anar" fins la creu que coronava el cim d'una muntanya molt propera, doncs el monestir estava situat en els Balcans.

IV. **Decenni ecumènic** es refereix a l'Associació d'Esglésies Cristianes acordada a Utrecht (1938). L'any 1998 celebrà la seva vuitena assemblea general a Zimbàbue, en la qual estaven representades 332 esglésies. Entre altres, s'aprovaren declaracions sobre temes com la condonació del deute als països pobres o sobre el decenni ecumènic de solidaritat de les esglésies amb les dones.. Vg. Pàg. Internet.

V. **Conveni d'Estambul**: "Conveni del Consell d'Europa sobre prevenció i lluita contra la violència contra les dones i la violència domèstica". Signat a Estambul l'11 de maig de 2011. En general és la lluita contra la discriminació i les obligacions que se'n segueixen per als països signants. A Espanya havia d'entrar en vigor l'1 d'agost de 2014. Al cap de 4 anys, però, encara no s'havia aplicat, pel que se'n van "beneficiar" els membres de "La Manada" La informació completa i el text del Conveni es poden trobar a internet.

VI. La lluita per la igualtat de gènere sota diverses perspectives. Hi ha diverses associacions que, amb aquest nom, expressen la seva lluita per la igualtat de gènere.

PRESÈNCIA DEL COL·LECTIU



Acte de reflexió que -a propòsit de la publicació del QVC **Era foraster i em vau acollir**- celebrat al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona. **Excma. Sra. Ada COLAU**, Alcaldessa de Barcelona **Emm. i Revdm. Sr. Joan Josep OMELLA**, Cardenal-Arquebisbe de Barcelona **Dr. Francesc TORRALBA**, director de QVC i patró de la Fundació Joan Maragall.
Juliol 2018

Com cada **22 de juliol** les companyes de Girona han celebrat el dia de la nostra patrona, **Maria Magdalena**.

• 17 d'agost de 2018

«En acomplir-se el primer aniversari dels atemptats terroristes de Barcelona i Cambrils, des del Col·lectiu, ens hem acollit a la pregària per tots els afectats. Pels difunts, pels ferits, pels familiars i amics, i pels membres dels cossos de seguretat, bombers i serveis sanitaris. Així com preguem per tots aquells que, arreu del món, causen el terror amb atemptats i guerres.



El Col·lectiu ha participat a la **X Assemblea General 2018 del Fòrum Ecumènic de Dones Cristianes d'Europa**, del qual n'és membre, els dies 7 al 12 d'agost, a Soko Grad, Sèrbia, de la qual en donem notícia en la pàgina sobre ecumenisme.

Recordant: El 28 de juliol de 2018, va traspasar Trinidad León Martín membre del SWERT.

• **UN VIATGE A XILE.-** Les visites a l'Amèrica Llatina sempre han tingut uns objectius concrets i variats: Aquest any feia 30 anys que la Rosa* i jo visitàrem per primera vegada aquest país i la nostra recerca fou en espais socials feministes i grups de fe sorgits arrel de la Teologia de l'Alliberament després del Vaticà II.

Quota anual 9e

Butlleta de subscripció

Fotocopieu i
envieu la butlleta

Nom i cognoms

Adreça

Població

D.P.

Telèfon

Correu electrònic

Tipus de subscripció anual per rebre *Paraules i Fets de Dones*

A/. Domiciliació bancària

Nom del/la titular

Adreça

D.P. Població

IBAN

Us prego que fins a nova ordre carregueu al c/c o llibreta indicada els rebuts que us presentarà el Col·lectiu de Dones en l'Església, en concepte de subscripció al Butlletí *Paraules i Fets de Dones*.

B./Podeu també enviar transferència al compte corrent del CDE: IBAN ES83 3025 0001 1214 3330 3596 (Caixa d'Enginyers)

Col·lectiu de Dones en l'Església · C/ Rocafort, 242 bis, 1r 11 D · 08029 Barcelona - Tel. 93 319 23 42 - cde@donesesglesia.cat - www.donesesglesia.cat

Amb el
suport de:



Generalitat de Catalunya
Direcció General d'Afers Religiosos



Generalitat de Catalunya
Institut Català de la Dona



Ajuntament
de Barcelona

On podeu comprar
PARAULES I FETS DE DONES
Llibreria Claret · Llària, 5 (Barcelona)